

KSIĄŻKA NA ŚRODĘ

NIE TYLKO W AUCIE

• W swojej najnowszej książce Piotr Szarota błyskotliwie, lekko i z humorem przekonuje nas, dlaczego randkowanie to temat zasługujący na obszerniejsze omówienie

Anatomia randki

Piotr Szarota
Muza, Warszawa

•• Kino, popcorn i pieszczoty na tylnym siedzeniu samochodu (sposób na głupawą college'ową opowieść o utracie cnoty) lub wino, kolacja i świece z dodatkową możliwością - śniadaniem do łóżka (warian na komedię romantyczną). Czy to klasyczna randka? Tak może się wydawać osobom bezmyślnie powielającym wzorce zachowań amerykańskiej popkultury. W swojej najnowszej książce Piotr Szarota błyskotliwie przekonuje nas, dlaczego randkowanie to temat zasługujący na obszerniejsze omówienie, a nie tylko rehot czy wzruszenie kinowej widowni.

Po pierwsze, wyznaje, że „nie ma nic przyjemniejszego niż pisanie o rzeczach niepoważnych, zwłaszcza jeśli temat na pozór trywialny ukazuje nagle swą nieoczekiwaną złożoność i ciężar gatunkowy”. Po drugie, Szarota nie kryje satysfakcji z możliwości, jakie otwiera przed nim analiza historii, dnia dzisiejszego i przyszłości randki. Podobnie jak we wcześniejszych książkach, „Psychologii uśmiechu” oraz „Od skarpetek Tyrmanda do krawata Lepera”, tak i tym razem „otwiera różne szufladki” i pełnymi garściami czerpie ze zdobytych historii społecznej XX wieku, ale też z psychologii, antropologii, socjologii. Wielość perspektyw i styliz-

styk wiąże się z nie mniej imponującą różnorodnością źródeł: od dawnych pamiętników, wspomnień i poradników dobrego wychowania, przez archiwalne artykuły prasowe, aż po doskonałe dobrane wyimki z forów internetowych, specjalistycznych stron WWW czy literatury pięknej.

Z kart „Anatomii randki” na równych prawach przemawiają do nas Baudrillard i Boy-Zeleński, Bauman i Houellebecq, Giddens i Murakami, Kuroń i młoda internautka z Izraela. Wszystko po to, by nikt nie miał najmniejszych wątpliwości, że niezobowiązujące randkowanie to dla badacza, a następnie każdego czytelnika jego prac, temat ważny, niewyczerpany i jak w soczewce odbijający większość najważniejszych trendów XX wieku. „Demokratyzacja i laicyzacja, rewolucja seksualna i informatyczna, feminizm pierwszej, drugiej i trzeciej fali, emancypacja mniejszości seksualnych, a wreszcie globalizacja i konsumeryzm” - wylicza je Szarota i choć przed lekturą trudno w to uwierzyć, tuż po jej zakończeniu nie będziemy mogli zrozumieć, jakim cudem nie uświadamialiśmy sobie tego wcześniej.

Dla przykładu: czy wiedzieliście, że randkowanie to zwyczaj, który pojawił się u nas zaledwie 80 lat temu? Ze od pewnego momentu tylne siedzenie samochodu kojarzyło się Amerykanom jednoznacznie, więc w latach 30. niektóre uczelnie zabroniły swoim stu-

dentom posiadania własnych pojazdów? Ze amerykański dating różni się znacząco od francuskiego rendez-vous? A co dopiero powiedzieć o randkowaniu po polsku, które jest swoistą średnią arytmetyczną wyżej wymienionych ze swojską domieszką obyczajowości czasów PRL? Szarota przypomina chociażby o rewolucyjnej zmianie, jaką było pod tym względem wprowadzenie wolnych sobót (dopiero w 1972 roku!), zgrabnie punktując pierwsze książki edukujące przyszłych małżonków („Czyste ubranie, koszula, umyte ręce i uszy oraz grzeczne zachowanie całkowicie wystarczą. Niepotrzebne są kwiaty ani prezenty” - radził autor książki „Zanim przekroczysz próg” z 1966 roku) oraz zajmująco opowiada o „burzącej” modzie na kawiarnie, trwającej wiele lat narodowej debacie na temat pocałunku czy specyfice wiejskich schadzek pod jaworem. Analizuje też współczesne modele randkowania, ewolucję życia rodzinnego, wpływ rewolucji seksualnej i feministycznej, fenomen kuguarów oraz specyfikę randek homoseksualnych i internetowych. Na specjalną uwagę zasługuje rozdział „Globalizacja intymności”, z którego dowiemy się, jak wygląda randka w Japonii, Indiach i Nigerii. I w którym kraju panuje właśnie szaleństwo związane z grupami krwi - od tego, czy mamy B, czy może 0, zależy praktycznie wszystko, w tym nasze wady, zalety, umiejętności i cechy charakteru. • GRZEGORZ WYSOCKI